

Biblická hodina – 29.04.2021

Suspírium: „Mojžiš sa však usiloval obmäkčiť Hospodina, svojho Boha, a povedal: „Hospodin, prečo planie tvoj hnev proti tvojmu ľudu, ktorý si svojou veľkou silou a mocnou rukou vyviedol z Egypta? Prečo majú Egypťania hovoriť: ‚Zlomyselne ich vyviedol, aby ich vyvraždil na vrchoch a zmietol z povrchu zeme?‘ Odvráť svoj prudký hnev, upušť od zlého úmyslu proti svojmu ľudu (IIMojž 32,11-12).“ Amen.

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 339: „Ježiš moja radosť...“

Modlitba

Láskavý Stvoriteľ náš, večný Boh v mene Ježiša Krista! Sme Ti vďační, že v chráme Tvojej velebnosti sa môžeme zísť a predostrieť Ti naše potreby. Ty si naša jediná pomoc. Ty nás sám nadchneš a vieme len o tom svedčiť, ako nás požehnávaš. Keby si nás Ty nechránil, nadarmo by bdeli vždy naše oči. Príď Pán Najvyšší prostredníctvom Ducha Svätého a osvieť naše mysle pri čítaní, porozumení a zvestovaní Tvojho Slova, aby sme sa priamo k Tebe vzniesli. Majster náš, uč nás, aby sme Tebe žili ako apoštolovia Kristovej cirkvi. Žehnaj nás v tej pravde, ktorú si prisľúbil tejto zemi a daj jej rásť medzi nami, nakrm nás a nedaj nám zahynúť. Prosíme, nech Tvoja sejba je i dnes osožná pre našu dušu. To sväté učenie, ktoré si pripravil, aby bolo plnené nami. Hľad' na naše maličké stádo, zachovaj nás, aby sme nikdy nezanedbávali spoločenstvo sestier a bratov, v ktorom si prítomný. Sláva Ti buď Pane náš, Vykupiteľ, Kráľ a Kňaz, Sláva Bohu Otcovi i Tešiteľovi. Amen.

Biblický text: Štvrtá kniha Mojžišova 35. kapitola, 1-8. veršov

„Hospodin na moábskych stepiach pri Jordáne naproti Jerichu povedal Mojžišovi: „Prikáž Izraelitom, aby Lévioucom dali zo svojho dedičného vlastníctva mestá na bývanie spolu s okolitými pastvinami. Mestá budú mať na bývanie a ich pastviny budú mať pre svoj dobytok, pre stáda a pre ostatné zvieratá. Mestské pastviny okolo múru, ktoré dáte Lévioucom, budú siahať do vzdialenosti tisíc lakťov. Von z mesta na východnej strane namerajte dvetisíc lakťov, na južnej strane dvetisíc lakťov, na západnej strane dvetisíc lakťov, na severnej strane dvetisíc lakťov, takže mesto bude uprostred. To budú mať za pastviny pri mestách. No z miest, ktoré dáte Lévioucom, šesť bude útočiskových. Tie určíte nato, aby v nich mohol nájsť útočisko vrah. Okrem toho im dáte ďalších štyridsaťdva miest. Všetkých miest, ktoré dostanú Léviouci, bude štyridsaťosem miest s príslušnými pastvinami. Keď budete dávať mestá z vlastníctva Izraelitov, z väčšieho územia dáte viac miest, z menšieho ich dáte menej. Každý dá Lévioucom zo svojich miest podľa veľkosti svojho vlastníctva.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánu Ježišovi!

Po kmeňoch Izraela a Júdu prichádza na rad pokolenie Lévi. Jemu nepatrilo v Izraeli žiadne dedičstvo. Hospodin prikazuje Izraelu prostredníctvom Mojžiša, aby rodu Lévi dali z vlastných miest 48 obydlí i s príslušnými pastvinami. Léviovci majú bývať v týchto mestách, ale nie je o tom zmienka, že tie mestá by mali aj vlastniť.

V Prvej Knihe Mojžišovej v 49. kapitole od piateho po siedmy verš čítame o rodu Lévi nasledovné: *„Šimeón a Lévi sú bratia, ich zbrane sú nástroje násilia. Nech moja duša nevkročí do ich kruhu, nech sa moja sláva nespája s ich spoločenstvom, lebo v hneve povraždili mužov a vo svojej roztopašnosti ochromili býky. Nech je prekliaty ich hnev, lebo bol prudký, a ich zúrivosť, lebo bola krutá. Rozdelím ich v Jákobovi a rozptýlim v Izraeli.“* (IMojž 49,5-7)

Po prvé: Rozdelení a rozptýlení žijú v Izraeli. To je však ich požehnaním. V našich končinách podľa starých zvyklostí dedina alebo mesto sa pokladalo za rozvinuté, ak v nej mali osobitne richtára, notára a duchovného. Léviovci rozptýlení a roztrúsení majú zastupovať ľud pred Hospodinom. Žijú po celom Izraeli, lebo prostredníctvom nich sa komunikuje so zvrchovaným Hospodinom. Izrael im za to odovzdáva dary a desiatky: 48 miest spolu s pastvinami. Moja manželka vždy poukazuje na to, keď cestujeme domov k rodičom južnou trasou po Slovensku, že všade máme po ruke duchovného, keby sa niečo cestou stalo. Je to veľká pravda: Rozptýlení a rozdelení, aby všade počuli živé a večné evanjelium o Ježišovi Kristovi. Rozptýlení a rozdelení, aby sme mali neobyčajné chvíle s Pánom.

Po druhé: Léviovci mali svoje pastviny priamo pozdĺž mestských hradieb. Je určená aj presná miera pastvín: „dvetisíc lakťov na všetky svetové strany. 1 lakeť predstavovala 0,425 metrov. Na všetky svetové strany pozdĺž mestských múrov 850 metrov. Boh má svoj vymeriavací základ na obživu vlastných sluhov. To stačí. Miera Boha však častokrát nie je naša miera. Miera Pána nie je naša výmera. Človek i Boží služobník si žiada väčšie a honosnejšie. Boh ponúka menšie a útulnejšie. Tým Pán vyjadruje, že ich služba v prvom rade nie je pásť dobytok, ale pásť Izrael a byť podriadený dobrému pastierovi Izraela.“ (Žalm 23, Žalm 80) Privilégium prvých pastvín je určitou nutnosťou, aby vedeli vykonávať to, na čo ich Hospodin povolal. Blízkosť mesta garantuje, aby sa mohli venovať tomu, čo je ich prioritou. Našou skutočnou starosťou nie je rokovina, pastvina, ale stádo Božie. Boh jasne pristupuje k Léviovcom: Vy sa starajte o moje ovečky, o ich duchovnú obživu, a Ja sa o Vás postarám. Nemusíte vlastniť nič, len slúžiť Mne. *„Naňho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará.“* (IPt 5,7)

Ustarostenosť vyjadruje našu biedu: *„Maloverný, prečo si pochyboval?“* (Mt 14,31) Ustarostenosť dnešných Léviovcov a ich požiadavky sú konkrétne:

„Nemám vlastné bývanie. Nemôžem si zariadiť to, čo patrí cirkevnému zboru tak, ako ja chcem. Nemôžem si prerobiť služobný byt tak, ako si to ja predstavujem.“

„Kde budú duchovní bývať po svojej aktívnej službe?“ Kto sa o nich postará?

Ježiš vraví: „*Nebud'te ustarostení o svoj život, čo budete jesť a piť, ani o svoje telo, čo si oblečiete. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako odev? Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú ani nežnú, ani nezhrmažďujú obilie do sýpok, a váš nebeský Otec ich živí. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jedinú lakeť?...váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete.*“ (Mt 6,25-32)

Božia lakeť a Ježišova lakeť je jedno a to isté. On vie, čo znamená pre nás jedna lakeť, ale sme schopní tieto naše „lakte“ ovplyvniť? „*Ježiš mu však odpovedal: „Lišky majú svoje nory a nebeské vtáky hniezda, Syn človeka však nemá kde hlavu skloniť.*“ (Mt 8,20)

Kritika kmeňa Lévi v Ježišových podobenstvách je očividná: „*Náhodou šiel touto cestou kňaz, ktorý ho síce videl, no obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, obišiel ho* (Lk 10,31-32).“ Obišiel ho. Nevšimol si ho, zanechal ho, prenechal ho na pospas vlastného osudu. Obísť znamená aj dnes neposkytnúť prvú pomoc. Obísť znamená aj dnes spreneveriť vlastnú službu. Obísť znamená všímať si len seba a službu, ktorú vykonávame. Obísť znamená veriť len jednomyselne a svojej vlastnej cesty sa pridržať, ale nie Ježišovej. Pavlov prístup je potrebný: „*vôbec, všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Pre neho som všetko ostatné stratil a pokladám to za odpad, aby som získal Krista.*“ (Fil 3,8) Ten odpad, ktorý spomína Pavol, sú v skutočnosti exkrementy, výkaly. Všetko, čo som si zaobstaral ako potravu je na nič, ak som nezískal Krista ako najväčšiu duchovnú pokrm.

Po tretie: Prioritou je a zostáva služba pre iných. Služiť tým, ktorí hľadajú útočisko. Venovať sa tým, ktorí sa dostali do problémov. O tých sa zaujímať, ktorí potrebujú pomoc. Vy ste vystreté ruky Pánove: Konajte!

O mestách poskytujúce útočisko pojednáva Kniha Jozué v 20. kapitole: Hospodin povedal Jozuovi: „*Povedz Izraelitom: „Určite si útočiskové mestá, o ktorých som vám hovoril prostredníctvom Mojžiša, aby sa ta uchýlil vrah, ktorý niekoho zabije omylom, neúmyselne. Nech vám slúžia ako útočiská pred kroným pomstiteľom. Ak niekto utečie do jedného z týchto miest, nech sa postaví pri vchode do mestskej brány a verejne prednesie svoju záležitosť starším tohto mesta. Vtedy ho vezmú k sebe do mesta a dajú mu miesto, aby mohol u nich bývať. Ak by ho kroný pomstiteľ prenasledoval, nevydajú vraha do jeho moci, lebo svojho blížneho zabil neúmyselne, bez toho, že by ho predtým nenávidel. Nech ostane v tom meste, kým sa nepostaví pred pospolitosť k súdu, až do smrti veľkňaza, ktorý bude v tom čase v úrade. Až potom sa vrah môže vrátiť do svojho mesta, domov do mesta, z ktorého utiekol.*“ Oddelili teda Kedeš v Galilei na pohorí Naftaliho, Síchem na Efrajimskom pohorí, Kirjat-Arbu — to je Hebron — na judskom pohorí. Za Jordánom, východne od Jericha určili Becer na púšti, na rovine z kmeňa Rúbenovcov, Ramót v Gileáde z kmeňa Gádovcov a Golán v Bášane z kmeňa Menašševcov. To boli mestá určené

pre všetkých Izraelitov aj pre cudzincov, ktorí sa zdržiavali medzi nimi. Ta mal utiecť každý, kto by niekoho omylom zabil, aby nezomrel rukou kroného pomstiteľa, kým sa nepostaví pred pospolitosť."

Nakoniec každý kmeň daruje podľa možností. Kmeň s menším počtom daruje menej. Z väčšieho kmeňa dajú viac. Niekedy menej je viac, drahí bratia a milé sestry! Boh nás učí aj v tomto prípade k pokore ak celkovej oddanosti. Léviovcí majú byť závistliví jedine od nebeských mocností. Len Pán. Osobné područenie sa musí byť jasné každému z rodu Lévi. Všetko ostatné musí ísť bokom. Podľa veľkosti vlastníctva. Nič si nemôžeme nárokovať. To nám nepatrí. Človek sa dnes opiera o štandard. Štandard bývania. Štandard pôžitkov. Štandard. Ľudský parameter: „toto mi prináleží.“ Toto je minimum, čo môžem žiadať. Boží spolupracovníci si nič nenárokujú, veď všetko im patrí, čo k službe potrebujú. (viď. IK 3,9-17) Čo im však patrí, to im Boh daruje z vlastného ako o tom pojednáva žalmista: „*Hospodín, moje dedičstvo a kalich, ty si záruka môjho údalu (Žalm 16,5)*“, „...*veď tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce (Žid 13,14)*.“ Boží štandard je podľa možností všetko pre vlastnú potrebu.

Biblický text: Skutky apoštolov 7, 44-53

„Naši otcovia mali na púšti stan svedectva, a to podľa príkazu toho, ktorý povedal Mojžišovi, aby ho zhotovil podľa vzoru, ktorý videl. Naši otcovia stan prevzali a za Jozuu ho priniesli na územie pohanov, ktorých Boh vyhnal spred našich otcov, kde bol až do dní Dávida. Dávid našiel milosť u Boha a žiadal, aby našiel Jákobovmu domu príbytok. No až Šalamún mu postavil dom. Lenže Najvyšší nebýva v domoch zhotovených rukou, ako hovorí prorok: Nebo je mojím trónom a zem podnožkou mojich nôh. Akýže mi postavíte dom, hovorí Pán, kde je nejaké miesto pre môj odpočinok? Neurobila to azda všetko moja ruka? Vy tvrdošíjni s neobrezanými srdcami aj ušami, vy vždy odporujete Duchu Svätému; tak ako vaši otcovia. Ktorého proroka vaši otcovia neprenasledovali? Zabili aj tých, čo predpovedali príchod Spravodlivého. Ale teraz ste sa jeho zradcami a vrahmi stali vy, ktorí ste prijali Zákon prostredníctvom anjelov, no nezachovali ste ho.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánu Ježišovi!

Štefan podľa falošných svedkov „*neprestajne hovorí proti tomuto svätému miestu [jeruzalemský chrám] a proti Zákonu.*“ (Sk 6,13) V nasledujúcich veršoch však práve Jeho obhajoba poukazuje na to, že tieto tvrdenia sú naozaj skreslené a negatívne ovplyvňujú celé spoločenstvo synagógy „*Libertíncov, Cyrénčanov a Alexandrijčanov, ako aj tých, čo boli z Cilície a Ázie.*“ (Sk 6,9)

44-50. verše:

Štefan reční o stane svedectva a o chráme Hospodinovom v Jeruzaleme, ale ani jedno z nich nepodceňuje. Práve naopak. Spája ich s tými najväčšími ako sú Mojžiš, Jozue, Dávid a Šalamún. Zdôrazňuje, že stan svedectva bol postavený *podľa príkazu a podľa vzoru Najsvätejšieho*. Jeruzalemský chrám je taktiež výsledkom voľby Pána a nie ľudského myslenia. Síce „Dávid našiel milosť u Boha“, ale nedovolil mu, aby ten, ktorý bojoval a stál na čele izraelského vojska, postavil mierumilovný príbytok Hospodinovi. Štefan ako aj neskôr apoštol Pavol (viď. Sk 17,24) zdôrazňujú, že „Najvyšší však nebýva v domoch zhotovených rukou.“ Túto tézu podopiera pozvoľna odcitovanými veršami z Knihy proroka Izaiáša: „Nebesia sú mojím trónom a zem podnožkou pre moje nohy. Aký je to dom, čo mi postavíte, a aké miesto mi dáte na odpočinok? Ved' všetky tieto veci urobila moja ruka a všetky sú moje,“ *znie výrok Hospodina (Iz 66,1-2)*

Kráľ Šalamún už o tej skutočnosti vedel, keď vo svojej modlitbe sa takto vyjadril: „Môže vôbec Boh prebývať na zemi? Ved' samotné nebesia, ba ani najvyššie nebo ňa nemôžu obsiahnuť! Tým menej tento dom, ktorý som postavil (IK 8,27).“

Štefanova obhajoba sa opiera o jeden pilier: Boh je putujúcim Hospodinom, ktorého nemožno uzatvoriť do jednej miestnosti. Boh prebýva medzi svojimi. O tom svedčia jednotlivé Štefanove výroky: „Boh slávy sa zjavil nášmu otcovi Abrahámovi, keď bol ešte v Mezopotámii..., (Sk 7,2).“ „Patriarchovia žiarlili na Jozefa a predali ho do Egypta, ale Boh bol s ním... (Sk 7,9)“ „Po uplynutí štyridsiatich rokov sa mu na púšti pri vrchu Sinaj v plameni horiaceho kra zjavil anjel. Keď Mojžiš uzrel tento úkaz, zadižil sa, ale keď sa priblížil, aby si to lepšie pozrel, zaznel Pánov hlas: ‚Ja som Boh tvojich otcov, Boh Abraháma, Izáka a Jáкова (Sk 7,31-32).“

Mezopotámia, Egypt, hora Sinaj, ale aj púšť sú znakom toho, že Boh prebýva medzi vlastnými. Kde sa nachádza jeho povoláný, jeho ľud, tam je aj Pán. Kde si ty, drahý brat, milá sestra, tam je aj náš Pán. Nezáleží na tvojom rodisku alebo pôsobisku, Boh je tam, kde sa nachádzaš Ty sám. Kde býva Pán? Kde prebýva tvoj Hospodin? Kde? Miesto a čas podujatia je práve tam, kde si a v akom duchovnom rozpoložení sa nachádzaš. Stan svedectva a jeruzalemský chrám už vo svojom pôvodnom stave nestoja, ale služby Božie, biblické hodiny sa konajú. Je čas si uvedomiť, že kto sa nestane osobným Božím chrámom, vo svojom vnútri chátra. Múry kostola sa rozpadnú, veža kostola sa zrúti, ako na to poukazuje sám Ježiš: „Prídu dni, keď z toho, čo vidíte, nezostane kameň na kameni. Všetko bude zničené (Lk 21,6).“

Šalamúnov chrám zničilo babylonské vojsko pod vedením kráľa Nebukadnesara v roku 587 pred Kr. Stavba druhého chrámu sa začala po návrate z Babylonského zajatia (okolo roku 536 pred Kr.) a bola dokončená v roku 515 pred Kr. Rozsiahlou prestavbou druhého chrámu, vznikol Herodov chrám, ktorý bol zničený rímskym vojskom pod vedením cisára Tita roku 70 po Kr. Dodnes stojí z neho už len múr nárekov.

51-53. verše:

V týchto veršoch Štefan zaútočí proti tvrdošijným a zarytým ŽIDOM. Už sa neobhajuje, ale podáva svedectvo o tom, proti KOMU a čomu zhrešili Jeho protivníci. Boh slávy ho nenechá sa len obhajovať, ale nastaví protiútok. Božia sláva vyžaduje úctu, práve tých, ktorí túto slávu vedome narušili a aj dnes narúšajú. „*Proti Zákonu*“ hrešiaci Štefan s čistým prorockým ohňom podáva svedectvo o Ježišovi.

Svojhlavý, trucovitý, nepovoľný, neústupný a nepoddajný človek, ktorého srdce a uši sú neobrezané, odporuje Duchu Svätému ako aj ich predchodcovia. Tu slovo „*otcovia*“ nezahŕňajú len predošlé pokolenie, ale celé obširné dejiny Izraela.

Ako ťažko je na srdci každému prorokovi podobne aj Štefanovi, že musí takým spôsobom prebúdzajť svedomie Izraelcov. Ako ťažko je na duši každému zvestovateľovi evanjelia, ktorý musí povedať pravdu vlastnej komunite: „Ešte štyridsať dní a Ninive bude rozvrátené.“ (Jón 3,4), ale na druhej strane silné a presvedčivé slová Štefana upriamujú pozornosť na Syna človeka, na zabitého Spravodlivého, Ktorého pravda zvíťazí. „*Ak poznáme pravdu, pravda nás vyslobodí.*“ (Jn 8,32)

Štefan teda nielen karhá, ale podáva aj možnosť nápravy, aby videli, kde je pes zakopaný. Činné prívlastky o Židoch sa nám zdajú veľmi silné: zradca a vrah, ale práve v spojitosti s prijatím, ale nezachovaním Zákona, sú pravdivé. Ježiš naplnil zákon. Ježišov príkaz v živote svojich učeníkov zaznel: „*Zostaňte v mojej láske!*“ (Jn 15,9) a sloveso „*nezachovať*“ vyjadrujú pravý opak. Si vrah! Si zradca! Je to nepekne, takto sa vyjadrovať, ale keď sa pozrieš na Spravodlivého, na Toho, ktorý skutočne oslávil svojho Otca, s poľutovaním musíš konštatovať, že Štefan i každý, kto podáva svedectvo o Kristovi, a kto spozná Jeho lásku, podobne zmýšľa. Aj apoštol Pavol, ktorý bol prítomný, neskôr vyznal: „*Ved' ja som najmenší z apoštolov, ba nie som hoden volať sa apoštolom, pretože som prenasledoval Božiu cirkev* (IK 15,9).“ Štefan sa na sklonku svojho života stal odvážnym ohlasovateľom živého slova Kristovho, a namiesto obžalovaného sa stáva žalobcom tých, ktorí Ježiša zradili a zavraždili.

Záverečná modlitba

Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu. Modlitba Pánova

Požehnanie: „*Deti moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. Ale ak niekto zhreší, máme u Otca obhajcu — Ježiša Krista, spravodlivého*(I Jn 2,1).“ Amen.

Záverečná pieseň: Žalm č. 78: „*Počúvaj ľud môj tebe daný zákon...*“